

EUROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
UNIJE ZA VANJSKE
POSLOVE I
SIGURNOSNU POLITIKU

Bruxelles, 14.4.2016.
JOIN(2016) 8 final

ANNEX 1

PRILOG

zajedničkom prijedlogu Odluke Vijeća

o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Okvirnog sporazuma između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Australije, s druge strane

Vijeće
Europske unije

Bruxelles,
(OR. hr)

AU/15

Međuinstitucijski predmet:

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet:

OKVIRNI SPORAZUM
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I AUSTRALIJE, S DRUGE STRANE

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija“,

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

države članice Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

s jedne strane, i

AUSTRALIJA,

s druge strane,

dalje u tekstu „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR svoje zajedničke vrijednosti te bliske povijesne, političke, gospodarske i kulturne veze,

POZDRAVLJAJUĆI napredak postignut u razvoju svojih dugotrajnih i uzajamno korisnih odnosa donošenjem Zajedničke deklaracije o odnosima između Europske unije i Australije od 26. lipnja 1997. te provedbom Programa za suradnju iz 2003.,

UVIĐAJUĆI obnovljeno zalaganje i suradnju Australije i Europske unije od pokretanja Partnerskog okvira između Australije i Europske unije donesenog 29. listopada 2008.,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost ciljevima i načelima Povelje Ujedinjenih naroda („Povelja UN-a”) te jačanju uloge Ujedinjenih naroda („UN”),

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost demokratskim načelima i ljudskim pravima kako su utvrđena u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i u drugim mjerodavnim međunarodnim instrumentima za ljudska prava, kao i načelima vladavine prava i dobrog upravljanja,

NAGLAŠAVAJUĆI sveobuhvatnu prirodu svojeg odnosa i važnost uspostave dosljednog okvira za promicanje razvoja tog odnosa,

IZRAŽAVAJUĆI zajedničku volju da se njihovi odnosi razviju u osnaženo partnerstvo,

POTVRĐUJUĆI svoju želju da ojačaju i razviju svoj politički dijalog i suradnju,

ČVRSTO ODLUČIVŠI učvrstiti, produbiti i diversificirati suradnju u područjima od obostranog interesa na bilateralnoj, regionalnoj i globalnoj razini te radi obostrane koristi,

IZRAŽAVAJUĆI svoju predanost stvaranju okruženja koje pogoduje rastu bilateralne trgovine i ulaganja,

POTVRĐUJUĆI svoju volju za jačanjem suradnje u području pravde, slobode i sigurnosti,

PREPOZNAJUĆI obostrane koristi od poboljšane suradnje u području obrazovanja, kulture, istraživanja i inovacija,

IZRAŽAVAJUĆI svoju volju za promicanjem održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, društvenoj i ekološkoj dimenziji,

NADOVEZUJUĆI SE na sporazume sklopljene između Unije i Australije, posebno one koji se odnose na znanost, zračni prijevoz, vino, sigurnost klasificiranih podataka, postupke ocjenjivanja sukladnosti za industrijske proizvode i razmjenu podataka o putnicima u zračnom prometu,

NAPOMINJUĆI da, ako stranke u okviru ovog Sporazuma odluče sklopiti posebne sporazume u području slobode, sigurnosti i pravde koje Unija treba sklapati u skladu s dijelom III. glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odredbe takvih budućih sporazuma ne bi obvezivale Ujedinjenu Kraljevinu i/ili Irsku, osim ako Unija, istodobno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili Irskom u pogledu njihovih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Australiju da su takvi budućí sporazumi postali obvezujućí za Ujedinjenu Kraljevinu i/ili Irsku kao dio Unije u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Isto tako, sve naredne unutarnje mjere Unije koje treba donijeti u skladu s navedenom glavom V. u cilju provedbe ovog Sporazuma ne obvezuju Ujedinjeno Kraljevstvo i/ili Irsku, osim ako su dostavili obavijest da žele sudjelovati u tim mjerama ili ih prihvatiti u skladu s Protokolom br. 21. Napominjući i da bi takvi budućí sporazumi ili takve naredne unutarnje mjere Unije bile obuhvaćene Protokolom br. 22 o stajalištu Danske priloženom navedenim Ugovorima,

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

SVRHA I TEMELJ SPORAZUMA

ČLANAK 1.

Svrha Sporazuma

1. Svrha je ovog Sporazuma:

- (a) uspostaviti osnaženo partnerstvo između stranaka;
- (b) osigurati okvir za olakšavanje i promicanje suradnje u brojnim područjima od obostranog interesa te
- (c) poboljšati suradnju u cilju rješavanja regionalnih i globalnih izazova.

2. U tom kontekstu stranke potvrđuju svoju predanost jačanju političkog dijaloga na visokoj razini te ponovno potvrđuju zajedničke vrijednosti i zajednička načela koja su temelj njihovih bilateralnih odnosa i suradnje.

ČLANAK 2.

Temelj suradnje

1. Stranke su suglasne na temelju zajedničkih vrijednosti i zajedničkih interesa jačati svoj strateški odnos i unapređivati suradnju na bilateralnoj, regionalnoj i globalnoj razini.
2. Stranke potvrđuju svoju predanost demokratskim načelima, ljudskim pravima i temeljnim slobodama te vladavini prava. Poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda kako su utvrđeni u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima te kako su izraženi u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima i Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te u drugim međunarodnim instrumentima za ljudska prava koje su stranke ratificirale ili kojima su pristupile te poštovanje načela vladavine prava temelj je unutarnjih i međunarodnih politika obiju stranaka i predstavlja ključan element ovog Sporazuma.
3. Stranke potvrđuju svoju snažnu potporu Povelji UN-a i zajedničkim vrijednostima koje su u njoj izražene.
4. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja i gospodarskog rasta, pridonošenju ostvarenju međunarodno usuglašenih razvojnih ciljeva i suradnji u cilju rješavanja globalnih ekoloških izazova, uključujući klimatske promjene.
5. Stranke naglašavaju svoju zajedničku predanost sveobuhvatnoj prirodi svojih bilateralnih odnosa te očuvanju sveukupne usklađenosti u tom pogledu na temelju ovog Sporazuma.

6. Provedba ovog Sporazuma temelji se na načelima dijaloga, međusobnog poštovanja, ravnopravnog partnerstva, konsenzusa i poštovanja međunarodnog prava.

GLAVA II.

POLITIČKI DIJALOG I SURADNJA U PITANJIMA VANJSKE POLITIKE I SIGURNOSTI

ČLANAK 3.

Politički dijalog

1. Stranke su suglasne unaprijediti svoj redoviti politički dijalog.
2. Političkim se dijalogom nastoji:
 - (a) promicati razvoj bilateralnih odnosa i
 - (b) ojačati zajedničke pristupe stranaka te utvrditi opseg suradnje u regionalnim i globalnim izazovima i pitanjima.
3. Dijalog između stranaka posebno se odvija u obliku:
 - (a) savjetovanja, sastanaka i posjeta na razini čelnika koji se održavaju kad god to stranke smatraju potrebnim;

- (b) savjetovanja, sastanaka i posjeta na ministarskoj razini, uključujući savjetovanja ministara vanjskih poslova te ministarske sastanke o trgovini i drugim pitanjima koja odrede stranke, a koji se održavaju u prigodama i na mjestima koje odrede stranke;
- (c) redovitih sastanaka viših dužnosnika, koji se, prema potrebi, održavaju na temu bilateralnih pitanja, vanjske politike, međunarodne sigurnosti, borbe protiv terorizma, trgovine, razvojne suradnje, klimatskih promjena i drugih pitanja koja odrede stranke;
- (d) sektorskih dijaloga o pitanjima od zajedničkog interesa i
- (e) razmjena izaslanstava i drugih kontakata između parlamenta Australije i Europskog parlamenta.

ČLANAK 4.

Predanost demokratskim načelima, ljudskim pravima i vladavini prava

Stranke su suglasne:

- (a) promicati osnovna načela u pogledu demokratskih vrijednosti, ljudskih prava i vladavine prava, uključujući u okviru multilateralnih foruma;
- (b) surađivati i usklađivati se, prema potrebi, među ostalim i s trećim zemljama, u pogledu praktičnog unapređivanja demokratskih načela, ljudskih prava i vladavine prava te

- (c) poticati sudjelovanje u naporima koje druga stranka ulaže u promicanje demokracije, među ostalim uvođenjem mjera kojima se olakšava sudjelovanje u misijama za promatranje izbora.

ČLANAK 5.

Upravljanje krizama

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost suradnji u promicanju međunarodnog mira i sigurnosti.
2. U tu svrhu stranke istražuju mogućnosti koordinacije aktivnosti upravljanja krizama, uključujući moguću suradnju u operacijama za upravljanje krizama.
3. Stranke rade na provedbi Sporazuma između Europske unije i Australije o uspostavi okvira za sudjelovanje Australije u europskim operacijama za upravljanje krizama.

ČLANAK 6.

Borba protiv širenja oružja za masovno uništenje

1. Stranke smatraju da širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke državnim i nedržavnim subjektima predstavlja jednu od najvećih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti.

2. Stranke su suglasne surađivati u borbi protiv širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njegove isporuke te joj pridonositi potpunom provedbom svojih postojećih obveza iz međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja te drugih odgovarajućih međunarodnih sporazuma koje su stranke ratificirale ili im pristupile. Stranke su suglasne da ova odredba predstavlja ključan element ovog Sporazuma.

3. Stranke su nadalje suglasne surađivati i pridonositi suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke:

- (a) poduzimanjem svih potrebnih koraka za, prema potrebi, potpisivanje ili ratifikaciju svih odgovarajućih međunarodnih instrumenata odnosno pristupanje tim instrumentima te njihovu potpunu provedbu i njihovo promicanje;
- (b) održavanjem djelotvornog sustava nacionalne kontrole izvoza za nadzor izvoza i provoza robe povezane s oružjem za masovno uništenje koji uključuje kontrolu krajnje uporabe tehnologija dvojne namjene te obuhvaća djelotvorne sankcije za kršenje kontrole izvoza;
- (c) promicanjem provedbe svih odgovarajućih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a;
- (d) suradnjom u okviru multilateralnih foruma i mehanizama za kontrolu izvoza u cilju promicanja neširenja oružja za masovno uništenje;
- (e) suradnjom i usklađivanjem promidžbenih aktivnosti koje se odnose na kemijsku, biološku, radiološku i nuklearnu sigurnost, zaštitu i neširenje te na sankcije i
- (f) prema potrebi i u skladu sa svojim nadležnostima razmjenjujući bitne informacije o mjerama poduzetima na temelju ovog članka.

4. Stranke su suglasne održavati redovit politički dijalog za praćenje i konsolidaciju tih elemenata.

ČLANAK 7.

Malo i lako oružje i drugo konvencionalno oružje

1. Stranke uviđaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja te streljiva za to oružje, kao i njihovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje njima, zalihe osigurane na neodgovarajući način i nekontrolirano širenje i dalje predstavljaju ozbiljnu prijetnju međunarodnome miru i sigurnosti.
2. Stranke su suglasne poštovati i u potpunosti provoditi svoje obveze u pogledu suzbijanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te streljivom za to oružje na temelju postojećih međunarodnih sporazuma koje su ratificirale ili kojima su pristupile Australija i Unija i/ili njezine države članice, u skladu sa svojim nadležnostima i rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a.
3. Stranke uviđaju važnost nacionalnih sustava kontrole za prijenos konvencionalnog oružja u skladu s postojećim međunarodnim normama. Stranke uviđaju važnost primjene takvih kontrola na odgovoran način u cilju pridonosa međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te smanjenju ljudske patnje, kao i važnost sprečavanja preusmjerenja konvencionalnog oružja.

4. Stranke se u tom pogledu obvezuju nastojati u cijelosti provesti Ugovor o trgovini oružjem i međusobno surađivati u okviru Ugovora, među ostalim u promicanju univerzalizacije i potpune provedbe Ugovora u svim državama članicama UN-a.

5. Stranke se obvezuju surađivati i osigurati usklađenost, komplementarnost i sinergiju svojih napora u rješavanju pitanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te streljivom za to oružje na globalnoj, regionalnoj, podregionalnoj i nacionalnoj razini u cilju osiguranja učinkovite provedbe embarga na oružje koje je uvelo Vijeće sigurnosti UN-a u skladu s Poveljom UN-a.

ČLANAK 8.

Teška kaznena djela od međunarodnog značaja i Međunarodni kazneni sud

1. Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena djela koja se odnose na međunarodnu zajednicu kao cjelinu ne smiju ostati nekažnjena te da je potrebno osigurati njihov djelotvoran kazneni progon poduzimanjem mjera na nacionalnoj ili međunarodnoj razini, među ostalim na Međunarodnom kaznenom sudu.

2. Stranke su suglasne surađivati u promicanju ciljeva Rimskog statuta te su u tu svrhu suglasne:

(a) nastaviti poduzimati korake za provedbu Rimskog statuta te razmotriti ratifikaciju i provedbu povezanih instrumenata (poput Sporazuma o povlasticama i imunitetima Međunarodnoga kaznenog suda);

- (b) nastaviti promicati univerzalno pristupanje Rimskom statutu, među ostalim razmjenom iskustava s drugim državama u donošenju mjera potrebnih za ratifikaciju i provedbu Rimskog statuta i
- (c) osiguravati cjelovitost Rimskog statuta štiteći njegova temeljna načela, među ostalim nesklapanjem sporazuma o neizručivanju (poznati i kao „sporazumi iz članka 98.”) s trećim državama te poticanjem drugih da ne sklapaju takve sporazume.

ČLANAK 9.

Suradnja u suzbijanju terorizma

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost sprečavanja i borbe protiv terorizma uz potpuno poštovanje vladavine prava i ljudskih prava te u skladu s primjenjivim međunarodnim pravom, uključujući Povelju UN-a, međunarodne konvencije o terorizmu te odgovarajuće rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, izbjegličko pravo i međunarodno humanitarno pravo.
2. Unutar tog okvira i uzimajući u obzir Globalnu antiterorističku strategiju UN-a sadržanu u Rezoluciji Opće skupštine UN-a 60/288 od 8. rujna 2006. i reviziju njezine provedbe, stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorističkih činova, osobito kako slijedi:
 - (a) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama potpore, u skladu s međunarodnim i nacionalnim pravom;

- (b) razmjenom mišljenja o sredstvima i metodama koje se upotrebljavaju u borbi protiv terorizma, među ostalim u tehničkim područjima i osposobljavanju, kao i dijeljenjem iskustava povezanih sa sprečavanjem terorizma;
- (c) utvrđivanjem područja buduće suradnje, među ostalim u sprečavanju novačenja i radikalizacije te borbi protiv financiranja terorizma, kao i putem partnerstava s trećim zemljama;
- (d) kada je to moguće i prikladno, potporom regionalnim inicijativama za suradnju u području provedbe zakona u borbi protiv terorizma, na temelju potpunog poštovanja ljudskih prava i vladavine prava;
- (e) suradnjom u cilju jačanja međunarodnog konsenzusa o borbi protiv terorizma i njezinu normativnom okviru te radom na postizanju sporazuma o Sveobuhvatnoj konvenciji o međunarodnom terorizmu;
- (f) promicanjem suradnje među državama članicama UN-a u cilju učinkovite provedbe Globalne antiterorističke strategije UN-a svim primjerenim sredstvima i
- (g) razmjenom najboljih praksa u pogledu zaštite ljudskih prava u borbi protiv terorizma.

3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost zajedničkom radu, prema potrebi, na pružanju potpore u izgradnji kapaciteta za borbu protiv terorizma drugim državama kojima su potrebni resursi i stručna znanja za sprečavanje terorističkog djelovanja i odgovaranje na njega.

4. Stranke su suglasne blisko surađivati u okviru Globalnog foruma za borbu protiv terorizma i njegovih radnih skupina.
5. Stranke su suglasne održavati redovit dijalog na razini dužnosnika o borbi protiv terorizma.

ČLANAK 10.

Suradnja u regionalnim i međunarodnim organizacijama

Stranke se obvezuju surađivati razmjenom mišljenja i, prema potrebi, koordinacijom stajališta u međunarodnim i regionalnim organizacijama i forumima, uključujući UN i njegove specijalizirane agencije, Svjetsku trgovinsku organizaciju („WTO”), skupinu G20 („G20”), Odbor za financijsku stabilnost („FSB”), Organizaciju za gospodarsku suradnju i razvoj („OECD”), Grupu Svjetske banke i regionalne razvojne banke, Azijsko-europski sastanak („ASEM”), Organizaciju za europsku sigurnost i suradnju („OESS”), Regionalni forum ASEAN-a („ARF”), Forum pacifičkih otoka („PIF”) i Tajništvo pacifičke Zajednice.

ČLANAK 11.

Međunarodna sigurnost i kibernetički prostor

Stranke uviđaju važnost suradnje i razmjene mišljenja u području međunarodne sigurnosti i kibernetičkog prostora, među ostalim o pravilima ponašanja i primjeni međunarodnih propisa u kibernetičkom prostoru, razvoju mjera izgradnje povjerenja i izgradnji kapaciteta.

GLAVA III.

SURADNJA U PODRUČJU GLOBALNOG RAZVOJA I HUMANITARNE POMOĆI

ČLANAK 12.

Razvoj

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost pridonnošenju održivome gospodarskom rastu i smanjenju siromaštva, jačanju suradnje u području međunarodnog razvoja te promicanju djelotvornosti pomoći i razvoja, s posebnim naglaskom na provedbu na nacionalnoj razini.
2. Stranke uviđaju vrijednost suradnje u cilju osiguravanja većeg učinka, dosega i utjecaja razvojnih aktivnosti.
3. U tu su svrhu stranke suglasne:
 - (a) voditi redovit politički dijalog o razvojnoj suradnji;
 - (b) razmjenjivati mišljenja i, prema potrebi, koordinirati stajališta o razvojnim pitanjima u okviru regionalnih i međunarodnih foruma radi promicanja uključivog i održivog rasta za ljudski razvoj;

- (c) razmjenjivati informacije o svojim razvojnim programima i, prema potrebi, koordinirati djelovanje u vlastitim zemljama radi povećanja svojega doprinosa održivome gospodarskom rastu i smanjenju siromaštva promicanjem sinergija između svojih programa te poboljšanjem podjele rada i djelotvornosti na terenu te
- (d) prema potrebi, u ime druge stranke sudjelovati u delegiranoj suradnji u pružanju pomoći na temelju dogovora koje zajednički utvrde stranke.

ČLANAK 13.

Humanitarna pomoć

Stranke ponovno potvrđuju svoju zajedničku predanost humanitarnoj pomoći te će nastojati prema potrebi odgovarati koordiniranim djelovanjima.

GLAVA IV.

SURADNJA U GOSPODARSKIM I TRGOVINSKIM PITANJIMA

ČLANAK 14.

Dijalog o ekonomskoj politici

Stranke su suglasne održavati dijalog između svojih nadležnih tijela te promicati razmjenu informacija i dijeljenje iskustava o svojim makroekonomskim politikama i trendovima, uključujući razmjenu informacija o koordinaciji gospodarskih politika u kontekstu regionalne gospodarske suradnje i integracije.

ČLANAK 15.

Dijalog i suradnja u trgovini i ulaganjima

1. Stranke se obvezuju surađivati u osiguravanju uvjeta za pojačanu međusobnu trgovinu i ulaganja te za njihovo promicanje.
2. Stranke su predane dijalogu na visokoj razini i suradnji u područjima povezanima s trgovinom i ulaganjima radi olakšavanja bilateralnih trgovinskih i investicijskih tokova, sprečavanja i uklanjanja nekarinskih prepreka trgovini i ulaganjima, poboljšanja transparentnosti te unapređivanja multilateralnoga trgovinskog sustava.

3. Dijalog o pitanjima trgovine i ulaganja uključuje:
- (a) godišnji dijalog o trgovinskoj politici na razini viših dužnosnika, koji se nadopunjuje ministarskim sastancima o trgovini kada to odrede stranke;
 - (b) dijalog o trgovini poljoprivrednim proizvodima i njihovu stavljanju na tržište te o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima i
 - (c) druge sektorske razmjene kada to odrede stranke.
4. Stranke se međusobno obavješćuju i razmjenjuju mišljenja o razvoju bilateralne i međunarodne trgovine, ulaganjima te trgovinskim i investicijskim aspektima drugih politika, uključujući regulatorna pitanja koja bi mogla utjecati na bilateralnu trgovinu i ulaganja.
5. Stranke razmjenjuju informacije o svojim politikama pristupa sporazumima o slobodnoj trgovini te odgovarajućim planovima tih sporazuma. Ovim se Sporazumom ne zahtijeva niti sprečava da stranke u budućnosti pregovaraju o međusobnom sporazumu o slobodnoj trgovini kojim bi se dopunile i proširile gospodarske odredbe ovog Sporazuma ni da ga sklope.
6. Uviđajući vrijednost liberalizacije trgovine kao pokretača globalnoga gospodarskog rasta te važnost njezina provođenja u okviru multilateralnoga trgovinskog sustava utemeljenog na pravilima, stranke potvrđuju svoju predanost suradnji u okviru WTO-a u cilju postizanja daljnje liberalizacije trgovine.

ČLANAK 16.

Ulaganje

Stranke promiču privlačno i stabilno okruženje za dvosmjerna ulaganja dijalogom čiji su ciljevi:

- (a) jačanje njihova međusobnog razumijevanja i suradnje u investicijskim pitanjima;
- (b) istraživanje mehanizama za olakšavanje investicijskih tokova i
- (c) promicanje stabilnih, transparentnih, nediskriminirajućih i otvorenih pravila za ulagače, ne dovodeći u pitanje obveze stranaka u okviru povlaštenih trgovinskih sporazuma i drugih međunarodnih obveza.

ČLANAK 17.

Javna nabava

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost otvorenim i transparentnim okvirima javne nabave kojima se, u skladu s međunarodnim obvezama stranaka, promiču vrijednost za novac, konkurentna tržišta i nediskriminirajući postupci nabave te se tako unapređuje trgovina između stranaka.

2. Stranke su suglasne dodatno poboljšati svoja savjetovanja, suradnju te razmjenu iskustava i najboljih praksi u području javne nabave kada je riječ o pitanjima od obostranog interesa, među ostalim o njihovim regulatornim okvirima.

3. Stranke su suglasne istraživati načine dodatnog promicanja međusobnog pristupa svojim tržištima javne nabave te razmjenjivati mišljenja o mjerama i praksama kojima bi se moglo negativno utjecati na trgovinu u javnoj nabavi između njih.

ČLANAK 18.

Tehničke prepreke u trgovini

1. Stranke dijele stajalište da su veća kompatibilnost normi, tehničkih propisa i postupaka ocjene sukladnosti ključni element za olakšavanje trgovine.

2. Stranke uviđaju da im je u zajedničkom interesu smanjiti tehničke prepreke u trgovini te su suglasne u tu svrhu surađivati u okviru Sporazuma WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini i na temelju Sporazuma o uzajamnom priznavanju ocjena sukladnosti, certifikata i oznaka između Europske zajednice i Australije.

ČLANAK 19.

Sanitarna i fitosanitarna pitanja te pitanja dobrobiti životinja

1. Stranke su suglasne ojačati suradnju u sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima radi zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka na državnim područjima stranaka, uzimajući u obzir prava i obveze stranaka iz Sporazuma WTO-a o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera („Sporazum o SFS-u”).
2. Stranke u okviru Sporazuma o SFS-u te mjerodavnih međunarodnih standarda Codexa Alimentarius, Međunarodne konvencije o zaštiti bilja („IPPC”) i Svjetske organizacije za zdravlje životinja („OIE”) razmjenjuju informacije radi poboljšanja međusobnog razumijevanja sanitarnih i fitosanitarnih mjera te olakšavaju trgovinu između stranaka:
 - (a) redovitim sastancima u okviru primjerenih foruma koje odrede stranke, radi razmjene mišljenja o zakonodavstvu povezanom sa sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima te pitanjima dobrobiti životinja, provedbi, sustavima inspekcije i certifikacije te postupcima nadzora, kao i radi rješavanja pitanja koja se javljaju uslijed primjene sanitarnih i fitosanitarnih mjera;
 - (b) nastojanjem da se zahtjevi u pogledu uvoza primjenjuju na cjelokupno državno područje stranke izvoznice, uključujući primjenu načela regionalizacije;

(c) u skladu sa Sporazumom o SFS-u:

- i. priznavanjem područja bez štetnika i bolesti te područja s niskom prisutnosti štetnika ili bolesti;
- ii. provjerom cjelokupnog ili dijela sustava inspekcije i certifikacije stranke izvoznice;

(d) razmjenom informacija o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima i pitanjima dobrobiti životinja koja utječu ili bi mogla utjecati na trgovinu između stranaka, kao što su hitne mjere, nove bolesti i štetnici te novi raspoloživi znanstveni dokazi.

3. Stranke su suglasne surađivati u pitanjima dobrobiti životinja i razmjenjivati informacije o njima.

4. Stranke će u sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima te pitanjima dobrobiti životinja surađivati i putem odgovarajućih multilateralnih okvira, uključujući WTO, Komisiju za Codex Alimentarius, OIE i IPPC.

ČLANAK 20.

Carina

Stranke u skladu sa svojim zakonodavstvima surađuju u području carina na bilateralnoj i multilateralnoj osnovi. U tu su svrhu osobito suglasne razmjenjivati iskustva i ispitivati mogućnosti pojednostavnjivanja carinskih postupaka, osiguravanja transparentnosti i jačanja suradnje u područjima kao što su olakšavanje trgovine, zaštita i sigurnost međunarodne trgovine te borba protiv carinskih prijevara.

ČLANAK 21.

Intelektualno vlasništvo

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost svojih prava i obveza u pogledu prava intelektualnog vlasništva, uključujući autorsko pravo i srodna prava, žigove, oznake zemljopisnog podrijetla, industrijske dizajne te prava i patente povezane sa zaštitom biljnih sorti i njihovu provedbu u skladu s najvišim međunarodnim standardima kojih se svaka stranka pridržava.
2. Stranke su suglasne s pomoću odgovarajućih oblika suradnje razmjenjivati informacije i dijeliti iskustva u području pitanja intelektualnog vlasništva koja se odnose na upravljanje pravima intelektualnog vlasništva te njihovu zaštitu i provedbu.

ČLANAK 22.

Politika tržišnog natjecanja

Stranke promiču tržišno natjecanje u gospodarskim aktivnostima provedbom svojih zakona i propisa o tržišnom natjecanju. Stranke su suglasne razmjenjivati informacije o politici tržišnog natjecanja i povezanim pitanjima te ojačati suradnju između svojih tijela nadležnih za tržišno natjecanje.

ČLANAK 23.

Usluge

Stranke uspostavljaju sadržajan dijalog u cilju promicanja bilateralne trgovine uslugama te razmjene informacija o svojim regulatornim okruženjima.

ČLANAK 24.

Financijske usluge

Kada je riječ o financijskim uslugama, stranke su suglasne održavati razmjenu informacija i iskustava o svojim nadzornim i regulatornim okruženjima te jačati suradnju u cilju poboljšanja računovodstvenog, revizijskog, nadzornog i regulatornog sustava u bankarstvu, osiguranju i drugim dijelovima financijskog sektora.

ČLANAK 25.

Oporezivanje

1. U cilju jačanja i razvoja gospodarskih aktivnosti, uzimajući pritom u obzir potrebu za odgovarajućim regulatornim okvirom, stranke priznaju i obvezuju se provoditi načela dobrog upravljanja u području poreza, uključujući transparentnost, razmjenu informacija i izbjegavanje štetnih poreznih praksa.

2. U skladu sa svojim nadležnostima stranke surađuju, među ostalim u okviru odgovarajućih međunarodnih foruma, u cilju poboljšanja međunarodne suradnje u području poreza te olakšavanja naplate zakonitih poreznih prihoda, poštujući načela dobrog upravljanja iz stavka 1.

ČLANAK 26.

Transparentnost

Stranke uviđaju važnost transparentnosti i pravičnog postupka u primjeni svojih zakona i propisa povezanih s trgovinom kao što je utvrđeno u članku X. Općeg sporazuma o carinama i trgovini („GATT 1994.”) i članku III. Općeg sporazuma o trgovini uslugama („GATS”) te su u tu svrhu suglasne pojačati suradnju i razmjenu informacija radi promicanja kvalitete i uspješnosti regulatornog okvira te načela dobrog upravnog postupanja.

ČLANAK 27.

Sirovine

1. Stranke uviđaju da je transparentan pristup utemeljen na tržištu najbolji način za stvaranje okruženja pogodnog za ulaganja u proizvodnju sirovina i trgovinu njima te za poticanje njihove učinkovite raspodjele i uporabe.

2. Uzimajući u obzir svoje gospodarske politike i ciljeve te radi poticanja trgovine, stranke su suglasne pojačati suradnju u pitanjima koja se odnose na sirovine u cilju jačanja globalnog okvira za trgovinu sirovinama utemeljenog na pravilima te promicanja transparentnosti na globalnim tržištima sirovina.

3. Teme za suradnju mogu uključivati, među ostalim:

- (a) pitanja ponude i potražnje, pitanja bilateralne trgovine i ulaganja, kao i pitanja od interesa koja proizlaze iz međunarodne trgovine;
- (b) regulatorne okvire stranaka i
- (c) najbolje prakse povezane s održivim razvojem rudarskih industrija, uključujući politiku o mineralima, prostorno planiranje i postupke izdavanja dozvola.

4. Stranke će surađivati u obliku bilateralnih dijaloga ili u okviru odgovarajućih plurilateralnih okruženja ili međunarodnih institucija.

ČLANAK 28.

Trgovina i održivi razvoj

1. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine i ulaganja na način kojim se pridonosi cilju održivog razvoja te nastoje osigurati postizanje tog cilja u odgovarajućim područjima svojih gospodarskih odnosa.

2. Stranke priznaju pravo svake stranke na uspostavu vlastitih razina nacionalne zaštite okoliša i rada te na prilagodbu ili izmjenu svojih odgovarajućih zakona i politika u skladu sa svojim obvezama prema međunarodno priznatim standardima i sporazumima.
3. Stranke uviđaju i da bi trebale izbjegavati poticanje trgovine ili ulaganja snižavanjem ili ponudom snižavanja razina zaštite zajamčenih nacionalnim zakonima o okolišu ili radu.
4. Stranke razmjenjuju informacije i dijele iskustva o svojim djelovanjima u cilju promicanja usklađenosti i uzajamne potpore među trgovinskim, društvenim i ekološkim ciljevima, među ostalim u aspektima iz glave VIII., te jačaju dijalog i suradnju u pitanjima održivog razvoja koja se mogu pojaviti u kontekstu trgovinskih odnosa.

ČLANAK 29.

Poslovna suradnja

1. Stranke potiču jačanje veza između poduzeća te unapređuju veze između vlade i poduzeća s pomoću dvosmjernih posjeta i aktivnosti koje uključuju poduzeća, među ostalim u okviru ASEM-a.
2. Ta je suradnja osobito usmjerena na poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća. Ta suradnja, među ostalim, može uključivati:
 - (a) poticanje prijenosa tehnologije;

- (b) razmjenu dobre prakse u pristupu financijskim sredstvima;
- (c) promicanje društvene odgovornosti poduzeća i
- (d) razvoj postojeće suradnje u području standarda i ocjenjivanja sukladnosti.

3. Stranke su suglasne olakšavati i razvijati dijalog i suradnju između svojih agencija nadležnih za promicanje trgovine i ulaganja.

ČLANAK 30.

Civilno društvo

Stranke potiču dijalog vladinih i nevladinih organizacija kao što su sindikati, poslodavci, poslovna udruženja te gospodarske i industrijske komore u cilju promicanja trgovine i ulaganja u područjima od obostranog interesa.

ČLANAK 31.

Turizam

Uviđajući vrijednost turizma u produbljivanju međusobnog razumijevanja i uvažavanja naroda Unije i Australije te gospodarske koristi od rasta turizma, stranke su suglasne surađivati u cilju porasta turizma u oba smjera između Unije i Australije.

GLAVA V.

SURADNJA U PODRUČJU PRAVDE, SLOBODE I SIGURNOSTI

ČLANAK 32.

Pravna suradnja

1. Stranke uviđaju važnost međunarodnoga privatnog prava te pravne i pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima za podupiranje okruženja kojim se olakšavaju međunarodna trgovina i ulaganja te mobilnost ljudi. Stranke su suglasne jačati svoju suradnju, među ostalim pregovorima o međunarodnim sporazumima, poput onih donesenih u okviru Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu, te njihovom ratifikacijom i provedbom.
2. Stranke su suglasne prema potrebi olakšavati i poticati arbitražno rješavanje međunarodnih građanskih i privatnih trgovačkih sporova u skladu s primjenjivim međunarodnim instrumentima.
3. Kada je riječ o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima, stranke unapređuju suradnju u području uzajamne pravne pomoći na temelju odgovarajućih međunarodnih instrumenata. To uključuje, prema potrebi, pristupanje odgovarajućim instrumentima UN-a i njihovu provedbu. Isto tako, prema potrebi može uključivati potporu odgovarajućim instrumentima Vijeća Europe, kao i suradnju između odgovarajućih australskih tijela i Eurojusta.

ČLANAK 33.

Suradnja u provedbi zakona

Stranke su suglasne surađivati na razini tijela, agencija i službi za provedbu zakona te pridonositi zaustavljanju i uklanjanju transnacionalnih kaznenih prijetnji koje su zajedničke strankama. Ta suradnja može biti u obliku uzajamne pomoći u istragama, razmjene istražnih tehnika, zajedničkog obrazovanja i osposobljavanja osoblja za provedbu zakona te bilo koje druge vrste zajedničkih aktivnosti i pomoći koju zajednički odrede stranke.

ČLANAK 34.

Suzbijanje terorizma, transnacionalnog organiziranog kriminala i korupcije

1. Stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorizma kako je utvrđeno u članku 9.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost suradnji u području sprečavanja i suzbijanja organiziranog, gospodarskog i financijskog kriminala, korupcije, krivotvorenja i nezakonitih transakcija te je ostvaruju u potpunosti poštujući svoje postojeće uzajamne međunarodne obveze u tom području, uključujući obveze u pogledu učinkovite suradnje u povratu imovine ili financijskih sredstava stečenih korupcijom.
3. U kontekstu sprečavanja, otkrivanja, istraživanja i kaznenog progona kaznenih djela terorizma ili teških transnacionalnih kaznenih djela stranke priznaju važnost Sporazuma između Europske unije i Australije o obradi i prijenosu podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) od strane zračnih prijevoznika australskoj carinskoj i graničnoj službi.

4. Stranke promiču provedbu Konvencije UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala i njezinih dopunskih Protokola, što uključuje promicanje snažnih i učinkovitih mehanizama za reviziju.

5. Stranke ujedno promiču provedbu Konvencije UN-a protiv korupcije, uključujući primjenu snažnog mehanizma za reviziju, uzimajući u obzir načela transparentnosti i sudjelovanja civilnog društva.

ČLANAK 35.

Borba protiv nedopuštenih droga

1. Stranke u okviru svojih ovlasti i nadležnosti surađuju kako bi osigurale uravnotežen i jedinstven pristup umanjivanju štete koju nedopuštene droge nanose pojedincima, obiteljima i zajednicama. Politike i djelovanja u području droga usmjereni su na učvršćivanje struktura za suzbijanje nedopuštenih droga, smanjenje opskrbe i prometa nedopuštenim drogama te potražnje za njima, na rješavanje zdravstvenih i društvenih posljedica zlouporabe droga, na odvikavanje od ovisnosti, kao i na nastavak suradnje u djelotvornoj borbi protiv zlouporabe kemijskih prekursora koji se upotrebljavaju u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga i psihotropnih tvari.

2. Stranke surađuju u cilju uklanjanja transnacionalnih kriminalnih mreža uključenih u preprodaju droga, među ostalim, razmjenom informacija i obavještajnih podataka, osposobljavanjem ili dijeljenjem najboljih praksi, uključujući posebne istražne tehnike. Nastojanja se osobito usmjeravaju protiv prodiranja počinitelja kaznenih djela u područje zakonitog gospodarstva.

3. Stranke surađuju u rješavanju problema novih psihoaktivnih tvari, među ostalim razmjenom informacija i obavještajnih podataka prema potrebi.

ČLANAK 36.

Borba protiv kibernetičkog kriminala

1. Stranke jačaju suradnju u cilju sprečavanja i suzbijanja kriminala visoke tehnologije, mrežnog i elektroničkog kriminala te širenja nezakonitih sadržaja, uključujući terorističke sadržaje, internetom, razmjenjujući informacije i praktična iskustva te poštujući svoje nacionalno zakonodavstvo i međunarodne obveze iz područja ljudskih prava u okviru svojih odgovornosti.
2. Stranke razmjenjuju podatke u područjima obrazovanja i osposobljavanja istražitelja mrežnih zločina, istraživanja mrežnih zločina i digitalne forenzične znanosti.
3. Stranke promiču Budimpeštansku konvenciju o kibernetičkom kriminalu kao globalni standard protiv kibernetičkog kriminala na svim odgovarajućim razinama.

ČLANAK 37.

Borba protiv pranja novca i financiranja terorizma

1. Stranke ponovno potvrđuju potrebu za suradnjom u sprečavanju uporabe njihovih financijskih sustava za „pranje” prihoda od svih kaznenih djela, uključujući trgovinu drogama i korupciju, te u suzbijanju financiranja terorizma. Ta se suradnja proteže na oduzimanje imovine ili sredstava stečenih kaznenim djelima.
2. Stranke razmjenjuju odgovarajuće informacije u okviru svojih zakonodavstava i primjenjuju odgovarajuće mjere za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma u skladu sa standardima koje su donijela mjerodavna međunarodna tijela koja djeluju u tom području, kao što je Radna skupina za financijsko djelovanje („FATF”).

ČLANAK 38.

Migracije i azil

1. Stranke su suglasne pojačati dijalog i suradnju u pitanjima migracija, azila, sudjelovanja i raznolikosti.
2. Suradnja može uključivati razmjenu informacija o pristupima nezakonitoj imigraciji, krijumčarenju ljudi i trgovanju njima, azilu, socijalnom i gospodarskom sudjelovanju migranata, upravljanju granicama, vizama, biometrijskim podacima i sigurnosti isprava.

3. Stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i kontroli nezakonite imigracije. U tu svrhu:
- (a) Australija je dužna ponovno prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području neke države članice na njezin zahtjev i bez nepotrebnih formalnosti kojima se uzrokuju neprimjerene odgode;
 - (b) svaka država članica dužna je ponovno prihvatiti sve svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području Australije na njezin zahtjev i bez nepotrebnih formalnosti kojima se uzrokuju neprimjerene odgode i
 - (c) Države članice i Australija svojim će državljanima u tu svrhu izdati odgovarajuće osobne isprave.
4. Stranke su dužne, na zahtjev bilo koje od stranaka, istražiti mogućnost sklapanja sporazuma o ponovnom prihvatu između Australije i Europske unije. Pritom će se razmotriti odgovarajući mehanizmi za ponovni prihvrat državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva.

ČLANAK 39.

Konzularna zaštita

1. Australija je suglasna da diplomatska i konzularna tijela svih zastupljenih država članica mogu ostvarivati konzularnu zaštitu¹ u Australiji u ime drugih država članica koje nemaju dostupno stalno predstavništvo u Australiji.
2. Unija i države članice suglasne su da diplomatska i konzularna tijela Australije mogu ostvarivati konzularnu zaštitu u ime treće zemlje i da treće zemlje mogu ostvarivati konzularnu zaštitu u ime Australije u Uniji u mjestima u kojima Australija ili predmetna treća zemlja nema dostupno stalno predstavništvo.
3. Svrha je stavaka 1. i 2. ukinuti sve zahtjeve za obavijest ili pristanak koji bi se inače mogli primjenjivati.
4. Stranke su suglasne olakšati dijalog svojih nadležnih tijela o konzularnim poslovima.

¹ Australija može pristati na to da se u ovom članku umjesto izraza „konzularne funkcije” upotrebljava izraz „konzularna zaštita” pod uvjetom da su tim izrazom obuhvaćene funkcije iz članka 9. Direktive Vijeća (EU) 2015/637 od 20. travnja 2015. o mjerama koordinacije i suradnje za olakšavanje pružanja konzularne zaštite građanima Unije bez predstavništva u trećim zemljama te o stavljanju izvan snage Odluke 95/553/EZ te pod uvjetom da te funkcije uključuju izdavanje hitnih putovnica i/ili putnih isprava.

ČLANAK 40.

Zaštita osobnih podataka

1. Stranke su suglasne surađivati u cilju osiguravanja visoke razine zaštite osobnih podataka u skladu s odgovarajućim međunarodnim standardima, uključujući Smjernice OECD-a o zaštiti privatnosti i prekograničnom protoku osobnih podataka.
2. Suradnja u području zaštite osobnih podataka može, među ostalim, uključivati razmjenu informacija i stručnog znanja. Može uključivati i suradnju među regulatornim tijelima u kojima kao što su Radna skupina OECD-a za sigurnost informacija i privatnost te Globalna mreža za uspostavu privatnosti.

GLAVA VI.

SURADNJA U PODRUČJU ISTRAŽIVANJA, INOVACIJA I INFORMACIJSKOG DRUŠTVA

ČLANAK 41.

Znanost, istraživanje i inovacije

1. Stranke su suglasne pojačati svoju suradnju u područjima znanosti, istraživanja i inovacija u cilju potpore ili nadopune Sporazuma o znanstvenoj i tehničkoj suradnji između Europske zajednice i Australije.

2. Pojačanom se suradnjom, među ostalim, nastoji:
- (a) rješavati ključne zajedničke društvene izazove za Australiju i Uniju, koje je razmotrio i utvrdio Zajednički odbor za suradnju u području znanosti i tehnologije osnovan u skladu s člankom 5. Sporazuma o znanstvenoj i tehničkoj suradnji između Europske zajednice i Australije;
 - (b) uključiti niz dionika iz javnoga i privatnoga inovacijskog sektora, uključujući mala i srednja poduzeća, kako bi se olakšalo iskorištavanje zajedničkih istraživačkih rezultata i postizanje obostrano korisnih komercijalnih i/ili širih društvenih ishoda;
 - (c) dodatno povećati mogućnosti za iskorištavanje prilika koje se istraživačima iz Australije i Unije pružaju u okviru istraživačkih i inovacijskih programa obje stranaka, među ostalim:
 - i. pružanjem sveobuhvatnih informacija o programima i mogućnostima sudjelovanja;
 - ii. pružanjem pravovremenih informacija o nadolazećim strateškim prioritetima;
 - iii. istraživanjem mogućnosti uporabe i jačanja mehanizama suradnje kao što su *twinning*, zajednički pozivi i usklađeni pozivi na podnošenje prijedloga i
 - (d) istražiti mogućnosti zajedničkog rada Australije i Unije na pokretanju šire regionalne i međunarodne suradnje u području istraživanja i inovacija te sudjelovanja u njoj.

3. Stranke u skladu s vlastitim zakonima i propisima potiču sudjelovanje privatnog i javnog sektora te civilnog društva na svojem državnom teritoriju u aktivnostima jačanja suradnje.

4. Pojačana suradnja usmjerena je na sva područja civilnog istraživanja i inovacija, koja uključuju, ali nisu ograničena na:

- (a) rješavanje društvenih izazova u područjima od obostranog interesa i unapređivanje ključnih razvojnih tehnologija, uključujući znanost o svemiru;
- (b) istraživačku infrastrukturu, uključujući e-infrastrukturu, i razmjenu informacija o pitanjima kao što su pristup istraživačkim infrastrukturama, upravljanje njima te osiguravanje sredstava i određivanje prioriteta za njih; i
- (c) jačanje mobilnosti istraživača između Australije i Unije.

ČLANAK 42.

Informacijsko društvo

1. Uviđajući da su informacijske i komunikacijske tehnologije ključni elementi suvremenog života te da su od iznimne važnosti za gospodarski i socijalni razvoj, stranke su suglasne razmjenjivati mišljenja o svojim politikama u tom području.

2. Suradnja u tom području može biti usmjerena, među ostalim, na:
- (a) razmjenu mišljenja o različitim aspektima informacijskog društva, posebno o politikama i propisima o elektroničkoj komunikaciji, uključujući univerzalne usluge, licenciranje i opća ovlaštenja, zaštitu privatnosti i osobnih podataka, e-upravu i otvorenu upravu, internetsku sigurnost te neovisnost i učinkovitost regulatornih tijela;
 - (b) međusobnu povezanost i međudjelovanje istraživačkih mreža te infrastruktura i službi u području računarstva i znanstvenih podataka, među ostalim u regionalnom kontekstu;
 - (c) standardizaciju, certifikaciju i širenje novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija;
 - (d) aspekte sigurnosti, povjerenja i privatnosti informacijskih i komunikacijskih tehnologija i usluga, uključujući promicanje internetske sigurnosti, suzbijanje zlouporabe informacijske tehnologije i svih oblika elektroničkih medija te razmjenu informacija i
 - (e) razmjenu mišljenja o mjerama za rješavanje pitanja međunarodne cijene mobilnog roaminga, među ostalim u smislu prepreke trgovini „iza granice”.

GLAVA VII.

SURADNJA U PODRUČJU OBRAZOVANJA I KULTURE

ČLANAK 43.

Obrazovanje, osposobljavanje i mladi

1. Stranke priznaju ključni doprinos obrazovanja i osposobljavanja stvaranju kvalitetnih radnih mjesta i održivom rastu gospodarstava utemeljenih na znanju te uviđaju da im je u obostranom interesu surađivati u području obrazovanja i osposobljavanja te u pitanjima povezanim s mladima.
2. U skladu sa svojim zajedničkim interesima i ciljevima politika o obrazovanju stranke se obvezuju nastaviti dijalog EU-a i Australije o politikama obrazovanja i osposobljavanja te podupirati odgovarajuće aktivnosti suradnje u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Ta se suradnja odnosi na sve sektore obrazovanja i može biti, među ostalim, u obliku:
 - (a) mobilnosti pojedinaca promicanjem i olakšavanjem razmjene studenata, akademskog i administrativnog osoblja u ustanovama tercijarnog obrazovanja, nastavnika te osoba koje rade s mladima;
 - (b) zajedničkih projekata suradnje među ustanovama obrazovanja i osposobljavanja u Uniji i Australiji u cilju promicanja razvoja kurikuluma, zajedničkih studijskih programa i diploma te mobilnosti nastavnika i studenata;

- (c) institucionalne suradnje, povezanosti i partnerstava u cilju promicanja razmjene iskustava i znanja te djelotvornih poveznica između obrazovanja, istraživanja i inovacija i
- (d) podrške reformi politike u obliku dijaloga, studija, konferencija, seminara, radnih skupina, utvrđivanja mjerila te razmjene informacija i dobre prakse, posebno u pogledu bolonjskog i kopenhaskog procesa te alata Unije za postizanje transparentnosti.

ČLANAK 44.

Kulturna, audiovizualna i medijska suradnja

1. Stranke su suglasne promicati bliskiju suradnju u kulturnom i kreativnom sektoru radi poboljšanja, među ostalim, uzajamnog razumijevanja i poznavanja kultura.
2. Stranke nastoje poduzeti odgovarajuće mjere kako bi promicale kulturne razmjene i provodile zajedničke inicijative u različitim područjima kulture koristeći se dostupnim instrumentima i okvirima suradnje.
3. Stranke nastoje poticati mobilnost kulturnih djelatnika i umjetničkih djela između Australije i Europske unije i njezinih država članica.
4. Stranke potiču međukulturni dijalog između organizacija civilnog društva te pojedinaca iz obiju stranaka.

5. Stranke su suglasne surađivati, osobito s pomoću političkog dijaloga, u okviru odgovarajućih međunarodnih foruma, posebno u okviru Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), u cilju ostvarivanja zajedničkih ciljeva i promicanja kulturne raznolikosti, uključujući provedbom Konvencije UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja.
6. Stranke potiču, podupiru i olakšavaju razmjene, suradnju i dijalog između institucija i stručnjaka u području medija i audiovizualnih djelatnosti.
7. Stranke su suglasne podržati kulturnu suradnju u okviru ASEM-a, posebno putem aktivnosti Azijsko-europske zaklade („ASEF”).

GLAVA VIII.

SURADNJA U PODRUČJU ODRŽIVOG RAZVOJA, ENERGETIKE I PROMETA

ČLANAK 45.

Okoliš i prirodni resursi

1. Stranke su suglasne da je potreba zaštite i očuvanja prirodnih resursa i biološke raznolikosti te održivog upravljanja njima temelj razvoja sadašnjih i budućih generacija.

2. Stranke jačaju suradnju na zaštiti okoliša i uključuju pitanja okoliša u sve sektore suradnje, među ostalim u međunarodnom i regionalnom kontekstu, posebno u pogledu:

- (a) održavanja dijaloga na visokoj razini o pitanjima okoliša;
- (b) sudjelovanja u multilateralnim sporazumima o okolišu i njihove provedbe te, prema potrebi, iznalaženja zajedničkog stajališta stranaka o pitanjima okoliša, uključujući sudjelovanje u multilateralnim forumima;
- (c) promicanja održive uporabe genetskih resursa i poticanja pristupa njima u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim ugovorima koji se primjenjuju u tom području, a koje su stranke ratificirale ili im pristupile i
- (d) poticanja razmjene informacija, tehničkih znanja i praksa zaštite okoliša u područjima kao što su:
 - i. primjena i provedba zakonodavstva o okolišu;
 - ii. učinkovitost resursa te održiva potrošnja i proizvodnja;
 - iii. očuvanje i održiva uporaba biološke raznolikosti;

- iv. upravljanje kemikalijama i otpadom;
- v. vodna politika i
- vi. očuvanje te kontrola zagađenja i uništavanja obalnog i morskog okoliša.

ČLANAK 46.

Klimatske promjene

1. Stranke uviđaju zajedničku globalnu prijetnju klimatskih promjena i potrebu djelovanja svih zemalja u cilju smanjenja emisija radi stabilizacije koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razini kojom bi se spriječio opasan antropogeni utjecaj na klimatski sustav. Stranke jačaju suradnju u tom području u okviru svojih nadležnosti i ne dovodeći u pitanje rasprave u okviru drugih foruma, kao što je Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama („UNFCCC”). Ciljevi te suradnje uključuju, ali nisu ograničeni na:
 - (a) suzbijanje klimatskih promjena, s konačnim ciljem stabilizacije koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi, uzimajući u obzir najnovije znanstvene informacije i potrebu za prijelaz na gospodarstva s niskim emisijama uz istodoban nastavak održivog gospodarskog rasta nacionalno primjerenim aktivnostima ublažavanja i prilagodbe;

- (b) razmjenu stručnog znanja i informacija o osmišljavanju, provedbi i razvoju domaćih politika ublažavanja i pristupa ublažavanju, prema potrebi uključujući tržišne mehanizme;
- (c) razmjenu stručnog znanja i informacija o instrumentima financiranja javnog i privatnog sektora za klimatske aktivnosti;
- (d) suradnju u istraživanju, razvoju, širenju, uporabi i prijenosu tehnologija s niskim emisijama radi smanjenja emisija stakleničkih plinova te zagovaranje učinkovite uporabe resursa uz istodobno održavanje gospodarskog rasta;
- (e) razmjenu iskustava, stručnog znanja i najboljih praksa, prema potrebi, u pogledu nadzora i analize učinaka stakleničkih plinova te razvoja programâ za ublažavanje i prilagodbu i strategija za niske emisije;
- (f) podupiranje, prema potrebi, mjera ublažavanja i prilagodbe u zemljama u razvoju;
- (g) suradnju na postizanju čvrstog i pravno obvezujućeg međunarodnog klimatskog sporazuma koji se primjenjuje na sve zemlje.

2. U tom su cilju stranke suglasne održavati redovit dijalog i suradnju na političkoj i tehničkoj razini, i bilateralno i u okviru odgovarajućih plurilateralnih i multilateralnih foruma.

ČLANAK 47.

Civilna zaštita

Stranke uviđaju potrebu za smanjenjem učinka prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem. Stranke potvrđuju svoju zajedničku predanost promicanju mjera sprečavanja, ublažavanja, pripravnosti i odgovora kako bi povećale otpornost društva i infrastrukture te, prema potrebi, suradnji na bilateralnoj i multilateralnoj političkoj razini u cilju postizanja napretka u ostvarenju tih ciljeva.

ČLANAK 48.

Energija

Stranke prepoznaju važnost energetskeg sektora i uloge funkcionalnog energetskeg tržišta za održivi razvoj, gospodarski rast, doprinos ostvarenju međunarodno usuglašanih razvojnih ciljeva i suradnju radi rješavanja globalnih ekoloških i klimatskih izazova te nastoje, u okviru svojih nadležnosti, pojačati suradnju u tom području u cilju:

- (a) razvoja politika za povećanje energetske sigurnosti;
- (b) promicanja globalne trgovine energijom i ulaganja u području energetike;

- (c) poboljšanja konkurentnosti;
- (d) poboljšanja funkcioniranja globalnih energetske tržišta;
- (e) razmjene informacija i iskustava u politici u okviru postojećih multilateralnih energetske foruma;
- (f) promicanja razvoja i uvođenja čistih, raznovrsnih i održivih energetske tehnologije, uključujući energetske tehnologije iz obnovljivih izvora energije i s niskim emisijama;
- (g) postizanja racionalne uporabe energije s doprinosima od dobavljača i potrošača promicanjem energetske učinkovitosti u proizvodnji, prijevozu, distribuciji i krajnjoj uporabi i
- (h) razmjene najboljih praksi u istraživanju i proizvodnji energije.

ČLANAK 49.

Promet

1. Stranke nastoje surađivati u svim odgovarajućim područjima prometne politike, uključujući integriranu prometnu politiku, u cilju poboljšanja kretanja robe i putnika, promicanja sigurnosti i zaštite u pomorskom i zračnom prometu, zaštite okoliša te povećanja učinkovitosti svojih prometnih sustava.

2. Suradnjom između stranaka u tom području nastoje se promicati:
- (a) razmjene podataka o njihovim prometnim politikama i praksama, uključujući pravovremeno obavješćivanje o predloženim promjenama regulatornih sustava koje utječu na njihove prometne sektore;
 - (b) jačanje zrakoplovnih odnosa između Australije i Unije, poboljšanje pristupa tržištu i mogućnosti ulaganja te širenje i produbljivanje suradnje u području sigurnosti i zaštite zračnog prometa te gospodarskih propisa o industriji zračnog prometa u cilju podupiranja regulatorne usklađenosti i uklanjanja prepreka u poslovanju, kao i suradnje u upravljanju zračnim prometom;
 - (c) dijalog i suradnja u postizanju ciljeva neograničenog pristupa međunarodnom pomorskom tržištu i trgovini na temelju poštenog tržišnog natjecanja na komercijalnoj osnovi;
 - (d) dijalog i suradnja u prometnim pitanjima povezanim s okolišem;
 - (e) dijalog i suradnja u cilju uzajamnog priznavanja vozačkih dozvola i
 - (f) suradnja u okviru međunarodnih foruma o prometu.

ČLANAK 50.

Poljoprivreda i ruralni razvoj

1. Stranke su suglasne poticati suradnju u području poljoprivrede i ruralnog razvoja.
2. Mogle bi se razmotriti aktivnosti suradnje u područjima koja uključuju, ali nisu ograničena na, poljoprivrednu politiku, politiku ruralnog razvoja, oznake zemljopisnog podrijetla, diversifikaciju i restrukturiranje poljoprivrednih sektora te održivu poljoprivredu.

ČLANAK 51.

Održivo upravljanje šumama

Stranke su suglasne poticati suradnju, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, na održivom upravljanju šumama i povezanim politikama i propisima, uključujući mjere za borbu protiv nezakonite sječe stabala i povezane trgovine, kao i promicanje dobrog upravljanja šumama.

ČLANAK 52.

Pomorstvo i ribarstvo

1. Stranke jačaju dijalog i suradnju u pitanjima od zajedničkog interesa u području ribarstva i pomorstva. Stranke nastoje promicati dugoročno očuvanje morskih živih resursa i održivo upravljanje njima, razmjenjivati informacije preko regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom („RFMO-i”) i u okviru regionalnih dogovora te multilateralnih foruma kao što je Organizacija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu („FAO”), promicati mjere sprečavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova („ribolov NNN”) te primjenjivati pristup upravljanju koji se temelji na ekosustavu i promicati suradnju u istraživanju održivosti u pomorstvu i ribarstvu.

2. Stranke surađuju u cilju:

- (a) poticanja razvoja, provedbe i poštovanja djelotvornih mjera kojima se osiguravaju dugoročno očuvanje ribolovnih resursa u nadležnosti RFMO-a i održivo upravljanje njima ili mehanizama u kojima sudjeluju;
- (b) osiguravanja višestranog upravljanja u okviru odgovarajućeg RFMO-a vrlo migratornim ribljim stokovima na području njihova rasprostranjenja;
- (c) promicanja integriranog pristupa pomorstvu na međunarodnoj razini i
- (d) ulaganja najvećeg truda u olakšavanje učlanjenja u RFMO-e, kako je primjereno, u kojima je jedna stranka članica, a druga suradnica.

3. Stranke održavaju redovne periodične dijaloge usporedo s drugim sastancima na razini viših dužnosnika radi jačanja dijaloga i suradnje, kao i u cilju razmjene informacija i iskustava o ribarstvenoj politici i pomorstvu.

ČLANAK 53.

Zapošljavanje i socijalna pitanja

1. Stranke su suglasne pojačati suradnju u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, uključujući u kontekstu globalizacije i demografskih promjena. Ulažu se napor u cilju promicanja suradnje i razmjene informacija i iskustava u pogledu zapošljavanja i radnih pitanja. Područja suradnje mogu uključivati razmjene u pogledu politike zapošljavanja, regionalne i socijalne kohezije, socijalne integracije, sustava socijalne sigurnosti, industrijskih odnosa, razvoja cjeloživotnih vještina, zapošljavanja mladih, zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu, nediskriminacije i jednakosti, uključujući ravnopravnost spolova, kao i društvene odgovornosti poduzeća te dostojanstvenog rada.
2. Stranke ponovno potvrđuju potrebu promicanja potpunog i produktivnog zapošljavanja i dostojanstvenog rada kao ključnog elementa održivog razvoja i smanjenja siromaštva. U tom kontekstu stranke se pozivaju na Deklaraciju Međunarodne organizacije rada („ILO”) o socijalnoj pravdi za pravednu globalizaciju.
3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost poštovanju, promicanju i ostvarivanju međunarodno priznatih radnih i socijalnih standarda, kako su utvrđeni u Deklaraciji ILO-a o temeljnim pravima i načelima na radu.

4. Oblici suradnje mogu obuhvaćati, među ostalim, posebne programe, projekte i inicijative, u skladu s uzajamnim dogovorom, kao i dijalog o temama od zajedničkog interesa na bilateralnoj ili multilateralnoj razini.

ČLANAK 54.

Zaštita zdravlja

Stranke su suglasne poticati uzajamnu suradnju te razmjenu informacija i iskustava u politici u područjima zdravstva i djelotvornog upravljanja prekograničnim zdravstvenim problemima.

GLAVA IX.

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLANAK 55.

Drugi sporazumi ili dogovori

1. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma ili dogovora u bilo kojem području suradnje koje je u okviru područja primjene Sporazuma. Takvi su posebni sporazumi sastavni dio ukupnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom.

2. Ovim se Sporazumom ne utječe na tumačenje, provedbu ili primjenu drugih sporazuma između stranaka niti se oni dovode u pitanje. Posebno, odredbama ovog Sporazuma o rješavanju sporova ni na koji se način ne zamjenjuju odredbe o rješavanju sporova iz drugih sporazuma između stranaka niti se na njih utječe.

3. Stranke uviđaju da iznimno hitan slučaj, kako je definiran u članku 57. stavku 7., može poslužiti i kao osnova za obustavu ili raskid drugih sporazuma između stranaka. U takvim se okolnostima stranke za rješavanje takvih sporova služe odredbama o rješavanju sporova, obustavi i raskidu iz tih drugih sporazuma.

ČLANAK 56.

Zajednički odbor

1. Stranke osnivaju Zajednički odbor koji se sastoji od predstavnika stranaka.

2. Zajednički odbor održava savjetovanja u cilju olakšavanja provedbe i unapređivanja općih ciljeva ovog Sporazuma te očuvanja sveukupne usklađenosti u odnosima između EU-a i Australije.

3. Zajednički odbor:

(a) promiče učinkovitu provedbu ovog Sporazuma;

- (b) prati razvoj sveobuhvatnog bilateralnog odnosa između stranaka, uključujući sporazume;
- (c) prema potrebi traži podatke od odbora ili drugih tijela osnovanih na temelju ostalih sporazuma između stranaka i razmatra sva izvješća koja oni podnesu;
- (d) razmjenjuje mišljenja i daje prijedloge o svim pitanjima od zajedničkog interesa, među ostalim o budućim djelovanjima i raspoloživim sredstvima za njihovo provođenje;
- (e) određuje prioritete i, prema potrebi, sljedeće korake ili planove djelovanja u odnosu na svrhu ovog Sporazuma;
- (f) iznalazi primjerene metode sprečavanja problema koji mogu nastati u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom;
- (g) nastoji u skladu s člankom 57. riješiti sve sporove koji proizlaze iz primjene ili tumačenja ovog Sporazuma;
- (h) provjerava informacije koje je stranka dostavila u skladu s člankom 57. i
- (i) donosi odluke, prema potrebi, za provedbu posebnih aspekata ovog Sporazuma.

4. Zajednički odbor djeluje na temelju konsenzusa. Odbor donosi svoj poslovnik. Može osnivati pododbore i radne skupine za rješavanje određenih pitanja.

5. Zajednički odbor obično se sastaje jednom godišnje, naizmjenično u Uniji i Australiji. Posebni sastanci Zajedničkog odbora održavaju se na zahtjev bilo koje stranke. Zajedničkim odborom supredsjedaju obje stranke. Odbor se obično sastaje na razini viših dužnosnika, ali može se sastati i na ministarskoj razini. Zajednički odbor može djelovati i putem video ili telefonske veze te razmjenom informacija e-poštom.

ČLANAK 57.

Načini provedbe i rješavanje sporova

1. U duhu uzajamnog poštovanja i suradnje utjelovljenog u ovom Sporazumu stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjenje svojih obveza iz ovog Sporazuma.
2. Stranke su suglasne, na zahtjev bilo koje stranke, savjetovati se što prije o neslaganjima koja se mogu pojaviti u provedbi ovog Sporazuma. U slučaju različitih mišljenja u pogledu primjene ili tumačenja ovog Sporazuma, bilo koja stranka može se obratiti Zajedničkom odboru. Stranke u cilju pravovremenog i sporazumnog rješavanja neslaganja Zajedničkom odboru dostavljaju sve informacije koje su potrebne za temeljito ispitivanje problema.

3. U iznimno hitnom slučaju bilo koja stranka odmah upućuje predmet Zajedničkom odboru u cilju postizanja pravovremenog i svima prihvatljivog rješenja te dostavlja sve informacije koje su potrebne za temeljito ispitivanje situacije. Ako Zajednički odbor na razini viših dužnosnika ne može riješiti situaciju u roku od 15 dana od početka savjetovanja te najkasnije 30 dana od upućivanja predmeta Zajedničkom odboru, predmet se prosljeđuje na hitno savjetovanje na ministarskoj razini u dodatnom razdoblju od 15 dana.

4. U malo vjerojatnom i neočekivanom slučaju nepronalaska uzajamno prihvatljivog rješenja u roku od 15 dana od početka savjetovanja na ministarskoj razini i najkasnije 45 dana od datuma upućivanja predmeta Zajedničkom odboru, bilo koja stranka može odlučiti poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu ovog Sporazuma, uključujući obustavu odredaba ili raskid Sporazuma. Stranke uviđaju da iznimno hitan slučaj može poslužiti i kao osnova za poduzimanje prikladnih mjera izvan ovog Sporazuma, u skladu s pravima i obvezama stranaka iz drugih sporazuma između stranaka ili na temelju općeg međunarodnog prava. U EU-u bi se odluka o obustavi morala donijeti jednoglasno. U Australiji bi odluku o obustavi donijela vlada Australije u skladu sa svojim zakonima i propisima.

5. Stranke su suglasne da svaka odluka o poduzimanju primjerenih mjera u skladu sa stavkom 4. mora biti valjano obrazložena. Pisana obavijest o odluci odmah se upućuje drugoj stranci. Stranke su suglasne da sve takve mjere moraju biti razmjerne te u skladu s člankom 55. stavkom 2., kao i s općim načelima međunarodnog prava.

6. Ako je mjera donesena u skladu sa stavkom 4., ukida se čim se ukloni razlog za njezino poduzimanje. Stranka koja se poziva na stavak 4. neprekidno preispituje razvoj situacije kojom je ta odluka bila potaknuta te povlači poduzete mjere čim je to opravdano.

7. Stranke su suglasne da za potrebe točnog tumačenja i praktične primjene ovog Sporazuma izraz „iznimno hitan slučaj” znači da je jedna od stranaka počinila iznimno tešku i znatnu povredu obveza opisanih u članku 2. stavku 2. i članku 6. stavku 2. ovog Sporazuma, što je uzrokovalo situaciju koja zahtijeva neodloživu reakciju druge stranke. Stranke smatraju da bi iznimno teška i znatna povreda članka 2. stavka 2. ili članka 6. stavka 2. morala biti takve vrste da ugrožava međunarodni mir i sigurnost.

8. U slučajevima u kojima bi se stanje u nekoj trećoj zemlji po ozbiljnosti i prirodi moglo smatrati jednakim iznimno hitnom slučaju, stranke na zahtjev bilo koje od njih nastoje održati hitna savjetovanja radi razmjene mišljenja o situaciji te razmatranja mogućih reakcija.

GLAVA X.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 58.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma pojam „stranke“ znači Unija ili njezine države članice, ili Unija i njezine države članice, u skladu sa svojim nadležnostima, s jedne strane, i Australija, s druge strane.

ČLANAK 59.

Financijska suradnja

1. Pri provedbi programa pomoći u okviru svojih politika razvojne suradnje stranke surađuju u sprečavanju i borbi protiv nepravilnosti, prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti na štetu financijskih interesa stranaka.
2. U tu svrhu nadležna tijela Unije i Australije razmjenjuju informacije, uključujući osobne podatke, u skladu sa svojim važećim zakonodavstvom te provode savjetovanja na zahtjev jedne od stranaka.

3. Europski ured za borbu protiv prijevara i nadležna tijela Australije mogu se sporazumjeti o daljnjoj suradnji u području borbe protiv prijevara, uključujući uspostavu operativnih mehanizama.

ČLANAK 60.

Otkrivanje informacija

1. Stranke na odgovarajući način štite informacije koje se razmjenjuju na temelju ovog Sporazuma, u skladu s javnim interesom u pogledu pristupa informacijama.

2. Ni jedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se u smislu da se njome od stranaka zahtijeva razmjena informacija ili dopuštanje pristupa zajedničkim informacijama čijim bi se otkrivanjem:

(a) nanijela šteta:

- i. javnoj sigurnosti;
- ii. obavještajnim, obrambenim i vojnim pitanjima;
- iii. međunarodnim odnosima;
- iv. financijskoj, monetarnoj ili gospodarskoj politici;

v. privatnosti ili

vi. legitimnim poslovnim interesima ili poslovanju ili

(b) na neki drugi način štetilo javnom interesu.

3. U slučaju dijeljenja informacija vrste kojih su navedene u ovom članku, stranka primateljica te informacije objavljuje ili otkriva isključivo uz suglasnost druge stranke ili kada je to potrebno radi poštovanja njezinih pravnih obveza.

4. Ni jednom odredbom ovog Sporazuma nije predviđeno odstupanje od prava, obveza ili odgovornosti stranaka u okviru bilateralnih sporazuma ili dogovora koji se odnose na klasificirane podatke razmijenjene između stranaka.

ČLANAK 61.

Stupanje na snagu, privremena primjena, trajanje i raskid

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu 30 dana nakon datuma na koji su stranke jedna drugu obavijestile o dovršetku pravnih postupaka potrebnih u tu svrhu.

2. Neovisno o stavku 1. Australija i Unija mogu do njegova stupanja na snagu privremeno primjenjivati odredbe ovog Sporazuma koje su zajednički odredile. Takva privremena primjena počinje 30 dana nakon datuma na koji su Australija i Unija jedna drugu obavijestile o dovršetku svojih unutarnjih postupaka potrebnih za takvu privremenu primjenu.

3. Ovaj se Sporazum primjenjuje na neodređeno razdoblje. Bilo koja stranka može uputiti pisanu obavijest drugoj stranci o svojoj namjeri otkazivanja ovog Sporazuma. Otkaz proizvodi učinke šest mjeseci nakon obavijesti.

ČLANAK 62.

Obavijesti

Obavijesti u skladu s člankom 61. upućuju se Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije ili Ministarstvu vanjskih poslova i trgovine Australije ili organizacijama sljednicama.

ČLANAK 63.

Teritorijalna primjena

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na državnim područjima na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije i pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima te, s druge strane, na državnom području Australije.

ČLANAK 64.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.